

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen

Klaagschriftnummer: K/20.000

De Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen behandelt het klaagschrift dat op 23 januari 2020 is binnengekomen bij de regionale klachtencommissie. De klacht bestaat uit 3 onderdelen, te weten het onthouden van informatie aan de raadsman, het weigeren te reageren op plan van aanpak conform artikel 5:5 Wet verplichte ggz (WVGZ) en het oneigenlijk gebruik maken van de mogelijkheid om tijdelijk verplichte zorg in noodsituaties te geven. In het eerste verzoek machtiging voortzetting crisismaatregel, welke liep tot 28 januari 2020, is de vorm van verplichte zorg, beperking op het gebruik van communicatiemiddelen, niet opgenomen. Om dit alsnog te kunnen opleggen is op 16 januari 2020 een tweede verzoek machtiging voortzetting crisismaatregel aangevraagd bij de rechtbank Noord Nederland. Dit verzoek is niet ontvankelijk verklaard door de rechtbank.

Op 20 januari 2020 is besloten tot tijdelijke verplichte zorg in een noodsituatie in het kader van artikel 8:11 en 8:12 Wvggz ingezet voor de maximale duur van drie dagen. De voor behandeling verantwoordelijke personen zijn verweerder 1, en verweerder 2.

Verloop van de klachtprocedure

Het klaagschrift is ontvangen op 23 januari 2020. Een door klager ondertekende toestemmingsverklaring voor dossierinzage is ontvangen op 7 februari 2020. Op 3 februari 2020 is het verweerschrift van verweerder 1 ontvangen. Ter zitting op 12 februari 2020 werd duidelijk dat de zorgverantwoordelijke, verweerder 2, niet was opgeroepen als verweerder. Doordat verweerder 2 sinds 1 februari 2020 niet meer werkzaam is voor Lentis is verweerder 3 gevraagd om een inhoudelijke reactie. Op 18 februari 2020 heeft verweerder 3 de klachtencommissie geïnformeerd niet inhoudelijk te kunnen reageren op de klacht omdat zij ten tijde van de beslissing tot beperken van het communicatieverkeer nog niet werkzaam was voor Lentis en ook geen overdracht over deze beperkingen heeft ontvangen. Op 26 februari 2020 is het verweerschrift van verweerder 4 ontvangen. Op 27 februari 2020 is de reactie van de advocaat, namens klager, op het verweerschrift van verweerder 4 ontvangen. Partijen hebben een afschrift van elkaars stukken ontvangen.

Klachtonderdelen 1 en 2 hebben geen betrekking op de in artikel 10:3 van de Wvggz opgenomen klachtgronden. Ter zitting trekt de advocaat namens klager klachtonderdeel 2 in. Klachtonderdeel 1 heeft volgens de advocaat betrekking op het hem onthouden van informatie onthouden over klachtonderdeel 3.

Schriftelijke stukken (klachtdossier):

- Klaagschrift, ontvangen op 23 januari 2020;
- Verweerschrift verweerder 1, ontvangen op 3 februari 2020;
- Verweerschrift verweerder 4, ontvangen op 26 februari 2020.

Inzage van het patiëntdossier van klager heeft voorafgaand aan de zitting plaatsgevonden.

Hoorzitting van 12 februari 2020. Hierbij waren aanwezig:

- klager, bijgestaan door de advocaat;
- verweerder 1, bijgestaan door de secretaris Bureau Geneesheer directeur.

en voor de klachtencommissie:

- voorzitter regionale klachtencommissie;
- psychiater, lid regionale klachtencommissie;
- algemeen lid regionale klachtencommissie;

Voor de verslaglegging was aanwezig de ambtelijk secretaris klachtencommissie.

De inhoud van het klaagschrift en de verweerschriften wordt hier als herhaald en ingelast beschouwd.

De klacht

Klager heeft, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klachtonderdeel 3:

Klager is van mening dat hij zich onvoldoende kan verweren omdat hij herhaaldelijk heeft verzocht om een kopie van zijn dossier maar dit tot aan de zitting nog niet volledig heeft ontvangen. Ook de advocaat heeft de stukken niet ontvangen.

Klager heeft 8 jaar zonder medicatie gefunctioneerd. Hij heeft aangegeven diarree te krijgen van de medicatie die hij nu moet gebruiken. Hij wordt slecht behandeld in de kliniek, dat geeft hem veel frustraties. Hij heeft pas na een maand een eerste goed gesprek gehad met een behandelaar van de kliniek. Zijn naam wordt regelmatig verkeerd gespeld op het etensbord.

Klager heeft het idee dat hij, om de boekhouding van Lentis kloppend te maken, inmiddels bijna 10 keer een maatregel van drie dagen heeft gehad waarin verschillende beperkingen met betrekking tot communicatiemiddelen zijn opgelegd. Hij heeft hierdoor reputatieschade geleden en psychische schade opgelopen. Hij mag niet meer autorijden doordat hij medicatie moet gebruiken. Klager is van mening dat Lentis juist mensen de vernieling in helpt door dergelijke beperkingen op te leggen. Klager wordt al bijna een maand communicatie met de buitenwereld onthouden. Er is zelfs meegeluisterd met telefoongesprekken die klager voerde. Hij mocht de computer niet gebruiken en ook de telefoon van medepatiënten, waarop hij een bepaald muzieknummer luisterde, werd hem afgenomen. Hij mocht alleen communiceren met de vier personen die vooraf waren bepaald als contactpersonen, zijn ouders, zijn broer en zijn advocaat. De mobiele telefoon die klager in zijn bezit had bij opname was waardeloos voor hem: het scherm was stuk, hij kon hier niets op lezen, en hij had geen beltegoed. De vaste telefoon die beschikbaar is op de afdeling, mocht klager ook niet gebruiken. Klager is van mening dat er argumenten voor de beperking van communicatie worden gebruikt die niet correct zijn. Er zijn dingen uit hun verband gerukt. Zijn ouders ziet hij maar 3 keer per jaar, er is sprake van een generatiekloof, en zijn broer ziet hij ook maar 5 keer per jaar. Zijn moeder is zijn boekhouder. Klager is van mening dat zijn ouders de context van de gebeurtenissen bij hem hadden moeten navragen, hij kan alles bewijzen en uitleggen. Hij heeft al 23 jaar zijn eigen bedrijf en hij is niet gek. Hij weet ook wel iets van iets. Sommige goede vrienden van klager wisten pas na een maand dat hij opgenomen was. Er kan volgens klager geen sprake zijn van verwaarlozing en financiële problemen: de boot die in de machtiging wordt genoemd is volledig door hem afbetaald, klager heeft de eigendomspapieren hiervan thuis liggen. Zijn ouders hadden deze koop terug willen draaien. Wanneer klager alles zou verkopen wat hij bezit dan zou hij ongeveer 3 of 4 ton op de bank krijgen, afgezet tegen 6000 euro schuld nu is dat niets. Hij komt al 23 jaar zijn afspraken na en zorgt goed voor zichzelf. Een opdrachtgever waar hij al heel lang zaken mee doet heeft hij nu moeten benaderen met de vraag of hij daar zaterdag werkzaamheden mag doen om aan geld te komen.

Klager vindt het erg vervelend dat hij al die tijd niemand heeft mogen bellen om zijn belangen te kunnen behartigen. Hij vergelijkt het met een racewedstrijd: De medewerkers van Lentis zijn continu in staat om hem het racen onmogelijk te maken, zijn banden worden als het ware lek geprikt waardoor hij wordt belemmerd.

De advocaat is van mening dat er geen sprake is van tijdelijk verplichte zorg nu klager al lang voor 20 januari 2020 is beperkt op het gebruik maken van communicatiemiddelen. Op 7 januari 2020 is een

machtiging tijdelijk verplichte zorg afgegeven en hierna is die steeds verlengd. Door het, gedurende de looptijd van de machtiging voortzetting crisismaatregel welke liep tot 28 januari 2020, telkens opnieuw afgeven van een 3-daagse machtiging voor het verlenen van tijdelijk verplichte zorg in een noodsituatie wordt oneigenlijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om tijdelijk verplichte zorg te verlenen in noodsituaties.

Het verweer

Verweerders hebben, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klachtonderdeel 3:

Verweerder 4 is van mening dat klachtonderdeel 3 primair gericht en ingekleed is op basis van een situatie die zich (uiteindelijk) in het geheel niet heeft voorgedaan. In het klaagschrift is de term 'voornemens' gebruikt, dit 'voornemen' is in casu in het geheel niet uitgevoerd.

Gedurende de opname van klager bleek de noodzaak om de verplichte zorgvorm 'aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat klager iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen' te verlenen. Deze verplichte zorgvorm was niet in de crisismaatregel opgenomen en er was sprake van een zogeheten noodsituatie. Er is overgegaan op het tijdelijk verlenen van verplichte zorg aan klager gedurende maximaal 3 dagen ex artikel 8:11 en 8:12 Wvvgz.

De (tijdelijke) noodsituatie bestond uit het feit dat klager zijn (zakelijke) belangen niet kon behartigen. Klager zocht per telefoon en internet contact met derden (inclusief personen verbonden aan het Bureau Geneesheer Directeur). Familie van klager gaf aan dat hij contact met zakenpartners had en dat hij afspraken maakte die hij niet na kon komen met financieel nadeel tot gevolg. Familie uitte zorgen over het nog verder in de financiële problemen raken door dergelijke acties. Klager bracht zichzelf door het inzetten van de communicatiemiddelen acuut imago/reputatieschade en financiële schade toe en de dreiging bestond dat dit nog meer zou toenemen/verergeren. Daarnaast hinderde klager met zijn voortdurende bel-, mail- en internetgedrag anderen. Verweerder 4 wil benadrukken dat de tijdelijke verplichte zorg noodzakelijk was ter afwendings van deze noodsituatie en dat de zorgverlening noodzakelijk was om de veiligheid binnen de kliniek en ter bescherming van de rechten / vrijheden van anderen te kunnen waarborgen. Overigens is de verplichte zorg in casu in het kader van de noodsituatie zoals opnieuw gestart op 20 januari 2020, weer beëindigd per 23 januari 2020 en is daarna niet meer besloten tot het verlenen van verplichte zorg omdat zich daarna geen noodsituatie meer heeft voorgedaan.

Verweerder 1 licht ter zitting toe dat er verschillende episodes van crisis zijn geweest. Er is voorgaand aan de beperking in communicatiemiddelen twee keer een drie daagse beperking geweest. Deze situaties zijn beoordeeld in het kader van de subsidiariteit, doelmatigheid, proportionaliteit en veiligheid. Er is geprobeerd deze situaties op andere wijzen af te wenden. In de klacht is genoemd dat het om meerdere, aaneengesloten, episodes van maatregelen zou gaan. Verweerder 1 is van mening dat door de hoeveelheid aan informatie die hierover is verstrekt het lijkt alsof het meerdere aaneengesloten episodes zijn geweest. Dat was niet zo en elke 24 uur is getoetst of de opgelegde beperking nog noodzakelijk was.

Verweerder 1 is naar de rechtbank gegaan om een nieuwe voortgezette crisismaatregel aan te vragen. Dat bleek niet mogelijk. Ter zitting bij de rechtbank is het probleem hierover voorgelegd aan de betrokkenen. De hoop was om ter zitting met elkaar constructieve afspraken te maken. Nu is er een juridische discussie ontstaan waarbij het niet meer gaat om het belang van klager.

Overwegingen en conclusies van de klachtencommissie

Ten aanzien van de ontvankelijkheid en de bevoegdheid

Klager was in de periode relevant voor de klacht opgenomen met een machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel op grond van de Wvvgz, d.d. 7 januari 2020 met expiratiedatum 28 januari 2020. Op grond van artikel 10:3 Wvvgz kan de betrokkene, de vertegenwoordiger of een nabestaande van betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van de in dat artikel opgesomde artikelen uit de Wvvgz.

Klachtonderdelen 1 en 2 vallen niet onder de in artikel 10:3 opgesomde artikelen op grond waarvan geklaagd kan worden. Klachtonderdeel 2 is ter zitting ingetrokken. Ten aanzien van klachtonderdeel 1 heeft de gemachtigde van klager aangegeven dat de klacht over het onthouden van informatie aan de raadsman nog wel aan de orde is.

Zoals hiervoor aangegeven valt dit klachtonderdeel niet onder de onderdelen uit de Wvvgz waarover geklaagd kan worden bij de Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen. Gelet hierop is dit klachtonderdeel niet-ontvankelijk.

De klachtencommissie overweegt verder ten overvloede dat ook geen sprake is van een klacht op grond van de Wvkgz, nu de klacht niet gaat over de behandeling van klager zelf.

Klachtonderdeel 3 betreft een klacht over een beslissing ten aanzien van artikel 8:11 en 8:12 Wvvgz, die genoemd staan in artikel 10:3 onder g en h. Dit klachtonderdeel kan wel behandeld worden.

Klachtonderdeel 3:

Er is sprake van een voortgezette crisismaatregel waarin niet vooraf is voorzien in verplichte zorg in de vorm van het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen.

Van de kant van verweerders is aangegeven dat tijdens de uitvoering van de voortgezette crisismaatregel bleek dat het nodig was om deze vorm van verplichte zorg tijdelijk in te zetten. Klager betwist dat dit nodig was en ook dat deze vorm van verplichte zorg tijdelijk voor een noodsituatie is ingezet, omdat klager al een paar keer voor 20 januari 2020 te maken kreeg met de beperking in communicatiemiddelen.

Allereerst merkt de klachtencommissie op dat, voor zover ten aanzien van klachtonderdeel 1 is aangegeven dat dit moet worden gezien in het kader van klachtonderdeel 3, niet is onderbouwd en ook anderszins niet is gebleken dat klager is geschaad in zijn belangen en rechtspositie als gevolg van de wijze waarop stukken naar zijn raadsman zijn verzonden.

Artikel 8:11 Wvvgz geeft de mogelijkheid om te beslissen om verplichte zorg te verlenen waar (in dit geval) de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet in voorziet, indien is voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in dat artikel.

In dit geval was de beslissing van 20 januari 2020 de -achteraf gezien- laatste beslissing om klager tijdelijke verplichte zorg te verlenen in de vorm van een beperking van communicatiemiddelen. Aan deze beslissing waren eerdere vergelijkbare beslissingen vooraf gegaan tijdens de periode waarin klager was opgenomen op grond van de voortgezette crisismaatregel. De klachtencommissie is het dan ook niet eens met verweerder 4 dat er niet herhaaldelijk tijdelijk verplichte zorg zou hebben plaatsgevonden, aangezien ook de periode voor 20 januari meegenomen dient te worden. Dat na de beslissing van 20 januari 2020 geen opvolgende beslissing ten aanzien van een beperking ten aanzien van communicatiemiddelen meer is genomen zoals verweerder 4 heeft aangegeven, neemt niet weg dat er voor die tijd wel meerdere beslissingen zijn genomen met die inhoud.

In de Wvggz is niet voorzien in de mogelijkheid om tijdens een voortgezette crisismaatregel na een eerste beslissing tot verplichte zorg, die vorm van verplichte zorg in een gewijzigde voortgezette crisismaatregel op te nemen, zoals dat wel zo is tijdens een zorgmachtiging op grond van artikel 8:11, vierde lid Wvggz. In dit geval is getracht een nieuwe voortgezette crisismaatregel aan te vragen, maar dit verzoek is niet ontvankelijk verklaard.

Het feit dat hiervoor in de Wvggz geen voorziening is getroffen wil naar het oordeel van de klachtencommissie niet zeggen dat tijdens de voortgezette crisismaatregel niet nogmaals een - opvolgende- beslissing tot het verlenen van tijdelijke verplichte zorg ter afwending van een noodsituatie mag worden genomen, dan wel dat oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid zoals neergelegd in artikel 8:11 Wvggz wanneer dit wel gebeurt.

Indien de zorgaanbieder geen beslissing zoals bedoeld in artikel 8:11 Wvggz zou nemen, bijvoorbeeld in het kader van de veiligheid van een betrokkene of mensen rondom de betrokkene in een langer dan 3 dagen durende noodsituatie, dan zou dit immers zeer kwalijke gevolgen kunnen hebben in het geval sprake is van een voortgezette crisismaatregel.

Naar het oordeel van de klachtencommissie kan alleen al daarom niet uitgesloten worden dat een opvolgende beslissing op grond van artikel 8:11 Wvggz genomen wordt in een tijdelijke noodsituatie tijdens een voortgezette crisismaatregel.

De klachtencommissie is verder tot de conclusie gekomen dat terecht en op goede gronden is gekomen tot het opleggen van de beperking op grond van artikel 8:11 Wvggz. Uit het dossier komt naar voren dat klager veel mail- en telefonisch verkeer had met zakenpartners, dat hij een boot had gekocht zonder te beschikken over de financiën, dat imagoschade ontstond door het maken van afspraken met zakenpartners, die klager niet na kon komen. Ter zitting is nog aangevoerd dat ook de broer van klager op 20 januari nog had aangegeven zich te kunnen vinden in het opleggen van de beperking.

De klachtencommissie is verder van oordeel dat het gedrag van klager dat leidde tot de zorg van mensen om hem heen ten aanzien van het gebruik van communicatiemiddelen, een gevolg was van zijn op dat moment bestaande psychiatrisch toestandbeeld.

Weliswaar was er sprake van een voor klager ingrijpende maatregel, die kwam bovenop een situatie waarvan de commissie duidelijk is dat klager die helemaal niet wilde, maar alles afwegend is de klachtencommissie van oordeel dat is voldaan aan de in artikel 2.1 Wvggz genoemde eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid.

Het beperken van telefoon- en computerverkeer was proportioneel vanwege de in het dossier vermelde (dreigende) financiële en imagoschade, zoals aangedragen door de familie van klager. Met de beperking kon worden voorkomen dat er meer (financiële) toezeggingen werden gedaan die klager niet na kon komen, terwijl er geen minder ingrijpende beperking was die tot hetzelfde resultaat had kunnen leiden. De beperking is ook in overeenstemming met het vereiste van veiligheid. Het beperken van telefoon en computer verkeer was proportioneel vanwege de in het dossier vermelde [dreigende] financiële en imagoschade, zoals aangedragen door moeder en broer. Het beperken van telefoon en computer verkeer was doelmatig omdat hiermee kon worden voorkomen dat er meer [financiële] toezeggingen werden gedaan die klager niet na kon komen. Het beperken van telefoon en computer verkeer was subsidiair omdat er geen minder ingrijpende beperking tot hetzelfde resultaat had kunnen leiden. Het beperken van telefoon en computer verkeer was veilig omdat dit niet leidde tot gevaarlijke situaties voor klager, naasten of omgeving. De klachtencommissie verklaart klachtonderdeel 3 **ongegrond**.

Beoordeling

De klachtencommissie verklaart
klachtonderdelen 1 en 2
klachtonderdeel 3

niet-ontvankelijk en
ongegrond

Vervolg

Klager kan de klachten op grond van artikel 10:7 lid 2 Wvggz, voorleggen aan de rechtbank Noord-Nederland

Aldus gegeven te Groningen op maart 2020, door de voorzitter en de leden in aanwezigheid van de ambtelijk secretaris.

Secretaris klachtencommissie

Secretariaat:
Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen
Postbus 128
9470 AC ZUIDLAREN

Deze uitspraak is verstuurd op maart 2020.